

elacta

European

Lactation Consultants

Alliance

**Odborný profil laktačného poradcu
IBCLC**

Autori a vydavatelja

European Lactation Consultants Alliance (ELACTA) and Nederlandse Vereniging van Lactatiekundigen (NVL)

Anglický preklad a vydanie: Hillenaar Multilingual Services

December 2018

Slovenský preklad: Inštitút pre podporu dojčenia

Júl 2019

Tento profil bol napísaný na žiadosť ELACTA

Obsah

Obsah	3
Poslanie a ciele organizácie ELACTA	4
Predhovor	5
Stručný prehľad	6
Zoznam skratiek	7
Úvod	8
ČASŤ 1	10
Predstavenie profesie laktačného poradcu	10
ČASŤ 2	14
Popis štandardu úloh a kompetencií v súlade s CanMEDS	14
Úloha 1: Zdravotnícky expert	15
Úloha 2: Komunikátor	18
Úloha 3: Spolupracovník	19
Úloha 4: Výskumník	21
Úloha 6: Profesionál	24
Úloha 7: Líder	25
PRÍLOHY	27
Príloha 1: História povolania IBCLC poradcu v Európskej únii	27
Príloha 2: Právne obmedzenia a zodpovednosť v rámci systému zdravotníctva	29
Príloha 3: 10 krokov k úspešnému dojčeniu (WHO/UNICEF)	30
Príloha 4: Sedem krokov k podpore dojčenia v rámci zdravotnej starostlivosti o matku a dieťa	31
Príloha 5: Rozsah praxe pre IBCLC	32
Príloha 6: Syllabus IBLCE skúšky	34
Príloha 7: Klinické kompetencie pre prax IBCLC (Medzinárodne certifikovaného laktačného poradcu)	36

Poslanie a ciele organizácie ELACTA

POSLANIE

ELACTA (European Lactation Consultants Alliance) združuje IBCLC (International Board Certified Lactation Consultant) v rámci Európy. ELACTA poskytuje profesionálnu laktačnú starostlivosť s cieľom zabezpečiť zdravie pre matku a dieťa.

CIELE

Každý medzinárodne certifikovaný laktačný poradca (IBCLC) v Európe je považovaný za profesionálneho odborníka a autoritu v oblasti dojčenia. ELACTA sa komplexnými aktivitami zúčastňuje na propagácii, ochrane a podpore dojčenia na lokálnej, národnej a európskej úrovni s cieľom vytvoriť globálnu laktačnú komunitu.

Predhovor

Povolanie laktačného poradcu predstavuje v rámci európskeho zdravotníctva relatívne novú profesiu, ktorá sa neustále ďalej rozvíja. Jeden z prvých Odborných profilov laktačného poradcu bol vytvorený v roku 2004 Holandskou asociáciou laktačných poradcov (The Dutch Association of Lactation Consultants - Nederlandse Vereniging van Lactatiekundigen or NVL). Tento profil bol nedávno prehodnotený a upravený, vďaka práci NVL bol preložený Európskou asociáciou laktačných poradcov (ELACTA) a následne použitý ako model pre uznanie profesie IBCLC na európskej úrovni.

Cieľom dokumentu je podporiť realizáciu krokov potrebných k uznaniu profesie IBCLC v každej európskej krajine a predstaviť túto profesiu zdravotníckemu systému daného členského štátu.

Poslanie ELACTA spočíva v poskytnutí jedinečných odborných znalostí IBCLC poradcami pri prevencii a riešení problémov s dojčením, aby matky mohli dojčiť a deti byť dojčené tak dlho, ako si želajú.

Stručný prehľad

Dokument Odborný profil laktačného poradcu je štruktúrovaný nasledovne. Úvod poskytuje stručný prehľad o povolani laktačného poradcu v kontexte európskeho zdravotníctva.

Sekcia 1 obsahuje základný opis profesie Medzinárodne certifikovaného laktačného poradcu (IBCLC), s analýzou úloh a odborného zaradenia IBCLC vo vzťahu k ostatným zdravotníckym pracovníkom. Nasleduje charakteristika jednotlivých stupňov potrebnej odbornej prípravy, počínajúc iniciálnym školením, získaním úrovne kompetencií IBCLC a ďalšieho kontinuálneho odborného vzdelávania. Sekciu uzatvára súhrn súčasných najdôležitejších poznatkov využívaných v práci IBCLC, keďže je nevyhnutné, aby sa prístup, činnosť a odbornosť poradcov rozvíjala v súlade s výskumom a novými postupmi v zdravotníctve nielen na národnej, ale aj medzinárodnej úrovni.

Sekcia 2 je dôležitou kapitolou zostavenou podľa CanMEDS formátu, v ktorej sú vysvetlené úlohy, kompetencie a znalosti IBCLC poradcov. Kompetencie zahŕňajú znalosti a odborné zručnosti nevyhnutné pre adekvátnu realizáciu práce IBCLC poradcu na profesionálnej úrovni.

V rámci zjednotenia a zjednodušenia používanej terminológie v tomto dokumente je IBCLC označovaný všeobecne ako laktačný poradca v mužskom rode. Pomenovanie samozrejme zahŕňa aj termín laktačná poradkyňa.

Zoznam skratiek

BFHI Baby Friendly Hospital Initiative

CanMEDS Canadian Medical Education Directives for Specialists

IBCLC International Board Certified Lactation Consultants

IBLCE International Board of Lactation Consultants Examinaires

ILCA International Lactation Consultant Associations

LLL La Leche League

NCCA national Committee of Certifying Agencies

NVL Nederlandse Vereniging van Lactatiekundigen

Úvod

IBCLC laktačný poradca je certifikovaný zdravotnícky profesionál, ktorý sa špecializuje na potreby a starostlivosť o dojčiacu matku/rodiča a jej dieťa. Jeho úlohou je sprostredkovať informácie, vedomosti a zručnosti rodičom s cieľom pomôcť im predísť, rozpoznať a vyriešiť prípadné ťažkosti. Táto profesia existuje od roku 1985, v súčasnosti pôsobí 29 815 IBCLC laktačných poradcov v 108 krajinách sveta. (Február 2018)

V tomto odbornom profile je načrtnutý aktuálny (rok 2018) obraz európskeho laktačného poradcu IBCLC. Dokument ozrejmuje úlohy a schopnosti IBCLC a ich celkový prínos pre zdravotníctvo. Sústreďuje sa aj na špecifickú starostlivosť v oblasti dojčenia zameranú na matku a dieťa.

Odborný profil by nemal byť vypracovaný len “od stola”, ale na základe využitia rozličných zdrojov a metódik. Stanovuje úlohy a pravidlá týkajúce sa profesie laktačného poradcu a slúži ako základ pre jej zapracovanie a pôsobenie v širokej oblasti zdravotníctva. Tento Odborný profil poskytuje IBCLC poradcovi zdroj informácií a vedomostí potrebných pre výkon ich povolania. Ďalším zdravotníckym pracovníkom zároveň objasňuje, čo možno od práce IBCLC očakávať. Vzdelávacím inštitúciám poskytuje Odborný profil usmernenie pre dosiahnutie potrebného štandardu pri realizácii školiacich aktivít.

Na vypracovanie Odborného profilu boli potrebné nasledovné kroky:

- * Analýza dokumentu;
- * Stretnutie s delegátmi z rady NVL s cieľom navrhnuť štruktúru dokumentu;
- * Stretnutie pracovnej skupiny zloženej zo siedmich IBCLC z rozličných pracovísk s cieľom navrhnuť obsah dokumentu;
- * Diskusie so zdravotníckymi odborníkmi ohľadom úloh IBCLC;
- * Zdokumentovanie a vyhodnotenie stretnutia s účastníkmi jednania o obsahu dokumentu;
- * Zdokumentovanie a vyhodnotenie stretnutia s členmi NVL;
- * Stretnutie a analýza dokumentov pracovnej skupiny “Uznanie profesie IBCLC poradcu” v rámci ELACTA organizácie

IBCLC profesia úzko súvisí s významom prikladaným dojčeniu a materskému mlieku. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) na základe rozsiahlych výskumov opakovane zdôrazňuje nesmiernu dôležitosť materského mlieka ako vynikajúceho zdroja výživy pre dojčatá a malé deti. Zdravotný benefit sa potvrdil nielen pre deti, ale aj ich matky.

V dokumente “10 krokov k úspešnému dojčeniu”¹ WHO poukazuje na dôležitosť dojčenia a dokazuje, že podpora matiek vedie k celosvetovému rozvoju dojčenia. Adekvátna podpora a vedenie matiek a ľudí v ich okolí je základom pre vytvorenie optimálneho prostredia pre dojčenie.

Dôležitosť ochrany, propagácie a podpory dojčenia bola po absolvovaní viacerých krokov uznaná Európskou úniou.

Dokument “Ochrana, propagácia a podpora dojčenia v Európe: modelový plán činnosti, vypracovaný Európskou komisiou, IRCCS Burlo Garofolo Terst, Taliansko a WHO Spolupracujúcim centrom pre zdravie matky a dieťaťa (Collaborating Center for Maternal and Child Health) predstavuje základ pre rozvoj regionálnych, lokálnych a medzinárodných plánov na podporu dojčenia.

¹ <http://www.who.int/features/factfiles/breastfeeding/en/>

V európskych krajinách prebehli viaceré štúdie, ktoré skúmali dôvody neúspešného dojčenia matiek. Medzi najčastejšie uvádzané príčiny patrila nízka produkcia mlieka, bolestivosť prsníkov a bradaviek a návrat do práce². Často spomínaným dôvodom boli aj protichodné a mätúce informácie a rady získané od zdravotníckych pracovníkov, čo vedie k značnej neistote matiek a prispieva k rozličnej úspešnosti dojčenia. Nemožno tiež podceňovať vplyv reklamy na náhrady materského mlieka a iných produktov.

Zároveň však treba podotknúť, že propagácia dojčenia a uznanie odbornosti IBCLC poradcov viedli v posledných rokoch k výrazným pokrokom v tejto oblasti. Prijatie dojčenia ako optimálneho zdroja výživy pre deti, ako aj informovanosť o efektívnej starostlivosti týkajúcej sa prevencie a riešenia problémov s dojčením, sa v celej spoločnosti výrazne zlepšili. Konzultácie a odborné rady IBCLC poradcov sú stále viac žiadané a dokonca mnohými zdravotnými poisťovňami úplne alebo čiastočne hrazené v rámci základnej starostlivosti.

IBCLC poradcovia garantujú poskytnutie odborného poradenstva v oblasti laktácie a dojčenia, keď je to možné, čím sa výrazne podieľajú na realizácii plánu WHO, ktorý považuje ochranu, propagáciu a ochranu dojčenia za dôležitú súčasť zdravotnej starostlivosti.

² <http://www.who.int/features/factfiles/breastfeeding/en/>

ČASŤ 1

Predstavenie profesie laktačného poradcu

Na začiatku tejto časti opíšeme podstatu povolania IBCLC laktačného poradcu, spolu so stručným popisom najnovších poznatkov v tejto oblasti. Zdefinujeme pozíciu a pracovné postupy IBCLC poradcu a v závere venujeme pozornosť požadovanému vzdelaniu a odbornej príprave.

Podstata profesie

IBCLC je na základe získaného certifikátu, skúsenosti a odborných vedomostí považovaný za odborníka v oblasti dojčenia a laktácie. Podstata práce spočíva vo vedení, podpore, poradenstve a vzdelávaní rodičov vo všetkých situáciách týkajúcich sa dojčenia. Poradenstvo IBCLC zahŕňa nielen preventívnu starostlivosť, ale aj riešenie prípadných problémov s dojčením. IBCLC poradca dokáže rozpoznať prípadné rizikové faktory a ponúknuť adekvátne usmernenie s cieľom zabrániť možným komplikáciám. IBCLC poradca predstavuje najlepšieho experta schopného pomenovať prípadný problém a stanoviť optimálny prístup. IBCLC laktačný poradca je schopný pomôcť s dojčením a laktáciou aj v špecifických problémových situáciách, ako napríklad po predčasnom pôrode alebo u novorodenca s rúžštepom podnebia. IBCLC poradcovia disponujú potrebnými znalosťami a zručnosťami, ktoré vedú odovzdať matkám, s cieľom zabezpečiť dlhodobé a pokiaľ možno nekomplikované dojčenie podľa želania matky a dieťaťa.

Pri samotnom usmerňovaní a podpore matky a dieťaťa sa IBCLC poradca usiluje dosiahnuť nasledovné ciele:

- * Podporiť a povzbudiť matku, aby objavila svoju vlastnú schopnosť dojsť dieťa;
- * Podporiť a povzbudiť matku v rozvoji potrebných zručností pri dojčení;
- * Podporiť a povzbudiť dieťa v rozvoji zručností potrebných pre efektívne satie z prsníka;
- * Zlepšiť povedomie rodičov o telesných, psychologických a sociálnych účinkoch dojčenia a materského mlieka na zdravie a správny vývin dieťaťa;
- * Zlepšiť zručnosti a vedomosti matky týkajúce sa stimulácie a udržiavania tvorby mlieka v prípade, ak jej dieťaťko nemôže piť priamo z prsníka;
- * Povzbudiť matky, aby objavili a zväžili možnosť skombinovať návrat do práce s dojčením.

Okrem vedenia a podpory matiek, detí a priamej siete konzultantov, zohráva IBCLC poradca dôležitú úlohu pri poskytovaní informácií, poradenstva a vzdelávania ďalším zdravotníckym pracovníkom, ktorí sa zameriavajú na starostlivosť o matku a dieťa. Vďaka svojim špecifickým odborným znalostiam je poradca schopný odovzdať im informácie a rady týkajúce sa dojčenia a zároveň ich podporiť a viesť k získaniu potrebných zručností.

Podstata práce zahŕňa aj propagáciu a uplatnenie dôkladných postupov odporúčaných pre úspešné dojčenie v rámci inštitúcií, s cieľom zabezpečiť optimálne poradenstvo a podporu dojčenia. Propagácia dojčenia ako dôležitá súčasť kvalitnej starostlivosti o matku a dieťa jednoznačne spadá do poľa pôsobnosti IBCLC profesie.

Medzi posledné, avšak o nič menej dôležité úlohy IBCLC konzultantov patrí podpora dodržiavania predpisov týkajúcich sa marketingu náhrad materského mlieka. Vďaka ich vedomostiam a nezávislej pozícii prispievajú IBCLC poradcovia k vyššej informovanosti o reklame v rámci systému zdravotníctva.

Prínos IBCLC poradcov pre zdravotníctvo

Práca IBCLC poradcov predstavuje dôležitý prínos v poradenstve a podpore dojčiacich matiek. Deti, matky, rodiny, spoločnosť a celý zdravotnícky systém profitujú zo starostlivosti poskytovanej IBCLC poradcami.

Prínos práce IBCLC poradcov spočíva v:

- * Predchádzaní a riešenie problémov s dojčením;
- * Zlepšenie väzby medzi matkou a dieťaťom;
- * Zabezpečenie kvalitnej starostlivosti a spokojnosti klientov;
- * Poskytovanie komplexnej starostlivosti v rámci príslušných zdravotníckych zariadení;
- * Uistenie matky o jej schopnosti dojsť vlastné dieťa poskytnutím odborného poradenstva;
- * Zlepšovanie programov a poradenstva o dojčení;
- * Obmedzovanie (nepriamej) reklamy v zdravotníctve;
- * Redukovanie krátkodobých aj dlhodobých nákladov na zdravotnú starostlivosť vďaka vyššie uvedeným bodom.

Pracovné prostredie IBCLC poradcov

IBCLC laktační konzultanti pracujú buď nezávisle (súkromne alebo skupinovo) alebo spolupracujú s (fakultnými) nemocnicami, centrami predpôrodnej prípravy a popôrodnej starostlivosti alebo centrami pre matku a dieťa. IBCLC pracujú v primárnej, sekundárnej aj terciárnej sfére systému zdravotnej starostlivosti.

Primárna sféra zahŕňa nezávislých IBCLC poradcov, centrá predpôrodnej prípravy a popôrodnej starostlivosti, centrá starostlivosti o matku a dieťa. Nezávislí poradcovia prevádzkujúci vlastnú prax sú rodičom a zdravotníkom priamo k dispozícii s možnosťou poskytnutia potrebnej podpory, usmernenia a vzdelávania.

IBCLC konzultanti pracujúci na pôrodnici, oddeleniach šestonedelia a na novorodeneckých a pediatrických oddeleniach nemocníc tvoria súčasť sekundárnej sféry. Terciárny systém zahŕňa novorodenecké jednotky intenzívnej starostlivosti (NICU) univerzitných nemocníc.

Postavenie v rámci komplexného systému zdravotníctva

IBCLC poradcovi patrí pozícia odborníka v komplexe zdravotníckeho systému, ktorý zahŕňa nemocnice, centrá predpôrodnej prípravy a popôrodnej starostlivosti, centrá pre matku a dieťa. S otázkami ohľadom dojčenia sa na IBCLC poradcov obracajú rodičia, sestry, lekári, farmaceuti, výživoví poradcovia, pôrodné asistentky a ďalší zdravotnícki pracovníci.

Práca a znalosti IBCLC poradcov často nie sú zdravotníkmi uznávané a tak nebývajú vždy prizvaní k starostlivosti o matku/rodiča a dieťa ohľadom dojčenia. Propagácia a ochrana významu práce IBCLC poradcov bude v najbližších rokoch vyžadovať značnú pozornosť. Ak IBCLC poradca nemá možnosť včas poskytnúť potrebné poradenstvo rodičom a dieťaťu, nastanú zbytočné a často pretrvávajúce problémy s dojčením, ktoré môžu viesť až k predčasnemu odstaveniu dieťaťa. Mnohým problémom je možné predchádzať vďaka správnym radám poskytnutým matke, dieťaťu aj rodine.

Postupne narastá počet zdravotníckych pracovníkov, ktorý chápu prínos a hodnotu poradenstva poskytovaného IBCLC poradcami v zásadných otázkach o dojčení. IBCLC starostlivosť by mala byť plne alebo čiastočne hrazená poisťovňami. Členstvo v národných asociáciách garantuje dodržiavanie pravidiel pre certifikáciu a recertifikáciu, zároveň klientovi umožňuje oficiálne sa obrátiť na regulačný orgán s prípadnou sťažnosťou.

Vzdelanie a zaistenie kvality

IBCLC laktační poradca je povinný úspešne absolvovať medzinárodnú skúšku stanovenú International Board of Lactation Consultant Examiners (IBLCE). IBLCE skúšajúci disponujú akreditáciou získanou v prestížnej

Národnej rade certifikačných agentúr - National Committee of Certifying Agencies (NCCA) v USA, pôsobiacou neprerušovane od roku 1988.

Podmienkou na pripustenie k certifikačnej skúške je vzdelanie z oblasti zdravotníckych vied a minimálne 90 hodín špecifického vzdelávania v problematike laktácie. Zároveň sa vyžaduje absolvovanie dostatočného množstva vyučovacích hodín v rámci podpory dojčiacich matiek v praxi. Túto prax je možné absolvovať v zdravotníckom systéme a/alebo v rámci práce v národných laktačných organizáciách.

Podmienky pre absolvovanie skúšky sú uvedené v Informačnej príručke IBCLC kandidáta. Po úspešnom absolvovaní skúšky je kandidát kvalifikovaný ako medzinárodne certifikovaný laktačný poradca (IBCLC)³.

Od roku 2013 skúšajúci IBLCE sprísnilí pravidlá pre kvalifikáciu kandidátov, čo vedie k vstupu novej generácie do profesie laktačných poradcov. Na základe dosiahnutej úrovne vzdelania nie sú viac do špecifickej prípravy akceptované sestry zabezpečujúce popôrodnú starostlivosť o matku a novorodenca. Členovia a vedenie laktačných skupín, napr. La Leche league (LLL), sú pred pripustením ku skúške povinní doplniť si vzdelanie v oblasti zdravotníckych vied. Existuje viacero spôsobov ako splniť podmienky IBCLE skúšky v Európskej Únii.

Recertifikácia

Certifikát laktačného poradcu má platnosť 5 rokov. Každých 5 rokov možno certifikát obnoviť získaním 75 kreditov v rámci kontinuálneho vzdelávania (CERP - Continuing Education Recognition Points, prípadne opätovným absolvovaním skúšky. Cieľom recertifikácie je podporiť celoživotné vzdelávanie a kontinuálny odborný rast. CERP kredity je možné získať účasťou na konferenciách alebo ďalšími vzdelávacími aktivitami uznanými IBCLE. Každých 10 rokov je recertifikácia možná len opätovným absolvovaním skúšky.

Vývin v profesii IBCLC

S vývinom spoločnosti a zdravotníctva sa mení aj profesionálny prístup a spôsob práce IBCLC poradcu. V nasledujúcej časti sú stručne opísané najdôležitejšie oblasti ovplyvňujúce prácu IBCLC konzultantov.

* **Prevenia**

Prevenia predstavuje v súčasnom systéme zdravotníctva nové kľúčové slovo. Vedecké výskumy dokázali nepopierateľný zdravotný benefit zvyšujúceho sa počtu dojčiacich žien a dĺžky trvania dojčenia. IBCLC konzultanti svojou prácou významne prispievajú k zníženiu nákladov na zdravotnú starostlivosť v krátkodobých aj dlhodobých výsledkoch.

* **Znižovanie nákladov v zdravotníctve**

Súčasná politická klíma, financovanie zdravotníctva a obmedzené zdroje na propagáciu a ochranu dojčenia definujú rozsah práce a možnosti IBCLC konzultantov. Stúpajúca popularita PPP projektov⁴ (súkromno-verejných partnerstiev) zároveň negatívne ovplyvňuje nezávislosť informácií a vedomostí o dojčení.

* **Nový pohľad na zdravie a výživu**

V súčasnosti sa na zdravie dívame stále častejšie z pohľadu celostného prístupu a vnímania tela aj duše, s prihliadnutím na individuálne, sociálne a spoločenské okolnosti.

Spôsob konania osobnosti je nutné posudzovať v kontexte prepojenia rôznorodých environmentálnych faktorov, ktoré zdravotníci musia brať do úvahy⁵. Tento prístup je neoddeliteľnou súčasťou povolania IBCLC, keďže úspešnosť alebo zlyhanie dojčenia sú často, aspoň čiastočne, ovplyvnené práve vonkajšími faktormi. Skúmanie

³ Vid' Príloha 6: Syllabus IBLCE skúšky

⁴ PPP projekt (súkromno-verejné partnerstvo je dohoda o spolupráci medzi dvoma alebo viacerými verejnými a súkromnými sektormi, ako napr. JOGG-programme (Jongeren op Gezond Gewicht – Youth Healthy Weight Campain), v ktorom vláda spolupracuje so spoločnosťami ako Nutricia, Unilever and Friesland Campina.

⁵ De nieuwe zorgprofessional (The New Healthcare Professional), 2011.

dojčenia poskytuje širší pohľad a otvorený prístup k lepšiemu porozumeniu interakcie individuálnych, sociálnych a spoločenských aspektov.

*** Vyvíjajúce sa postavenie prijímateľa zdravotnej starostlivosti**

Zameranie zdravotníctva sa postupne presúva od liečenia obyvateľov k usmerňovaniu obyvateľstva k prevzatíu zodpovednosti a starostlivosti o vlastné zdravie⁶. Presadzuje sa zdravý životný štýl a zároveň vysoká informovanosť obyvateľov o otázkach týkajúcich sa zdravia⁷. IBCLC poradca si je týchto požiadaviek vedomý a poskytuje rodičom odbornú spoluprácu s rešpektovaním ich prání a cieľov. Tento postoj predstavuje základ odborného vzdelávania a vykonávania povolania IBCLC poradcu v praxi.

⁶ Vid': *Perspectief op Gezondheid 20/20* (RVZ 2010a) and *Gezondheid 2.0: u bent aan zet* (RVZ, 2010b).

⁷ *De nieuwe zorgprofessional*, 2011.

ČASŤ 2

Popis štandardu úloh a kompetencií v súlade s CanMEDS

Odborný profil IBCLC poradcu bol stanovený na základe CanMEDS formátu (Canadian Medical Education Directions for Specialists) a vysvetľuje jeho úlohy a kompetencie. Can MEDS formát predstavuje referenčný bod pre kontinuálne medicínske vzdelávanie v Európskej únii. CanMEDS model definuje sedem úloh a kompetencií:

1. Zdravotnícky expert: IBCLC ako zdravotnícky profesionál;
2. Komunikátor: IBCLC ako komunikátor;
3. Spolupracovník IBCLC ako spolupracovník;
4. Výskumník: IBCLC ako profesionál poskytujúci spätnú väzbu a vykonávajúci výskum v praxi;
5. Advokát zdravia: IBCLC advokát pre zdravie;
6. Profesionál: IBCLC ako profesionál;
7. Líder: IBCLC ako líder a organizátor.

Týchto sedem úloh je neoddeliteľne prepojených. Základ odbornej práce IBCLC poradcu tvorí jeho vzdelanie v oblasti zdravotníctva, ktoré ďalej ovplyvňuje ďalšie úlohy. V popise úloh sme pri klasifikácii jednotlivých kompetencií pristúpili k viacerým praktickým rozhodnutiam, aby sme zabránili viacpočetnému opakovaniu charakteristík v rozličných častiach dokumentu.

V centre formátu CanMEDS stojí úloha vzdelania z oblasti zdravotníctva, ktorá je priamo prepojená s rolou komunikátora pri poskytovaní podpory matke/partnerovi a dieťaťu. Úloha spolupracovníka a lídra je taktiež dôležitým predpokladom pre optimálne poradenstvo. Štandard kompetencie advokáta zdravia je opísaný na individuálnej, regionálnej a globálnej úrovni. Vedecká a profesionálna úloha je vysvetlená v kontexte získaného odborného vzdelania a vedeckých znalostí, ako aj zvyšovania odbornosti IBCLC poradcu v klinickej praxi. V rámci úlohy zdravotníckeho odborníka sú opísané aj špecifické odborné znalosti nevyhnutné pre povolanie IBCLC.

Úloha 1: Zdravotnícky expert

Charakteristika

Úloha zdravotníckeho experta predstavuje základ povolania IBCLC poradcu, ktorý musí pre adekvátny výkon svojho povolania disponovať aj všetkými ďalšími schopnosťami opísanými v tejto časti. Na základe odborného zdravotníckeho vzdelania a skúseností pri lôžku pacienta dokáže IBCLC konzultant poskytnúť metodické a cielečné poradenstvo dojčiacej matke/partnerovi a dieťaťu. Vďaka pozícii experta v tejto oblasti sú jeho názory a rady vyhľadávané lekármi, pôrodnými asistentkami, pôrodníkmi, sestrami a ďalšími zdravotníckymi pracovníkmi, či už pracujúcimi v multidisciplinárnom zariadení alebo nie. (Vid' úlohu 3: Spolupracovník)

V klinickej praxi musia IBCLC poradcovia vedieť reagovať na otázky týkajúce sa problémov s dojčením, pracujú s klientami, ktorí spadajú do nasledujúcich kategórií:

- * Tehotné ženy;
- * Ženy po prirodzených pôdoch a nekomplikovanom popôrodnom období;
- * Ženy a/alebo deti po pôrode sprevádzanom komplikáciami;
- * Matky a zdravé deti vo veku od 0 – 4 roky;
- * Predčasne narodené deti;
- * Choré deti;
- * Choré matky;
- * Deti s vrodenými anomáliami;
- * Deti s poruchou psychomotorického vývinu.

IBCLC konzultant vstupuje do profesionálneho vzťahu s matkou/partnerom a dieťaťom buď z nezávislej pozície alebo v rámci organizácie. Súčasťou tohto vzťahu je integrované poradenstvo: od zaznamenania matkiných/partnerových otázok, ťažkostí, prianí a potrieb; analýzu situácie; stanovenie jasnej diagnózy, cez zostavenie plánu kŕmenia v spolupráci s matkou/partnerom a podľa potreby aj s ďalšími zdravotníkmi; vyhodnotenie plánu so zapracovaním prípadných úprav; až po záverečné vyhodnotenie poradenstva.

Pri samotnom poskytovaní poradenstva a podpory zahŕňa práca IBCLC poradcov nasledujúce základné prvky:

- * Podporiť a povzbudiť matku v získaní dôvery vo vlastnú schopnosť dojčiť svoje dieťa;
- * Podporiť a povzbudiť matku v získaní skúseností s dojčením;
- * Podporiť a povzbudiť dieťa v získaní zručností potrebných pre efektívne dojčenie;
- * Zlepšiť povedomie rodičov o telesných, psychologických a sociálnych účinkoch dojčenia a materského mlieka na zdravie a správny vývin dieťaťa;
- * Zlepšiť zručnosti a vedomosti matky týkajúce sa stimulácie a udržania tvorby mlieka v prípade, ak jej dieťaťko nemôže piť priamo z prsníka;
- * Povzbudiť matku, aby objavili a zväžili možnosť skombinovať návrat do práce s dojčením.

IBCLC poradca volí intervencie na základe stanovenej diagnózy, v najlepšom záujme dieťaťa a s rešpektom voči želaniam matky. Rozhoduje sa na základe odporúčaní založených na dôkazoch alebo dôkazoch dostatočne overených v praxi. Využíva súčasné a overené metódy práce, protokoly a odborné odporúčania. Intervencia zahŕňa usmernenie, poradenstvo, vzdelávanie, poskytovanie informácií a/alebo konzultácií. IBCLC prináša v danej situácii potrebné zmeny, prispôsobuje prístup podľa aktuálnych problémov. V prípade potreby konzultuje ďalších zdravotníckych odborníkov zapojených do starostlivosti o matku a dieťa. V potrebných prípadoch poskytuje návrh na následnú starostlivosť a sledovanie.

IBCLC poradca vykonáva nezávislý monitoring svojich kompetencií a efektu klinickej praxe. Ak by poskytnutie potrebnej podpory a odborného poradenstva pre matku a dieťa v určitej situácii malo presiahnuť možnosti poradcu, pristúpi ku konzultácii iného odborníka z oblasti zdravotníctva.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

IBCLC poradca disponuje všeobecnými ako aj špecifickými vedomosťami z oblasti laktácie a dojčenia⁸. Nasledujúci zoznam len ilustračne opisuje základné znalosti:

Medicínske:

- * Anatómia
- Prsník a orálna oblasť dieťaťa
- * Fyziológia a endokrinológia
- Vývin prsníka a laktogéza; endokrinná/autokrinná (hormonálna) kontrola tvorby mlieka; správny psychomotorický vývin dieťaťa a podmienky potrebné pre jeho zdravý vývin.
- * Výživa a biochémia
- Tvorba a zloženie materského mlieka a ich význam pre dieťa.
- * Imunológia a infekčné ochorenia
- Imunitné faktory materského mlieka významné pre matku a dieťa
- * Patológia
- Všetky faktory týkajúce sa dojčenia vo vzťahu k matke a dieťaťu
- * Farmakológia a toxikológia
- Lieky, drogy a látky znečisťujúce životné prostredie.

Psychologické a sociálne:

- * Psychológia
- Väzba matky a dieťaťa, poradenstvo.
- * Sociológia
- Efekt socio-ekonomických problémov.
- * Antropológia
- Kultúrne rozdiely v ponímaní a skúsenostiach s dojčením.
- * Legislatíva a etika
- Národná legislatíva a Medzinárodný kódex marketingu náhrad materského mlieka WHO (International Code of Marketing of Breastmilk Substitutes, WHO Code)
- * Verejné zdravie

Výskum a rozvoj:

- * Rozvoj v danej oblasti;
- * Interpretácia vedeckej literatúry;
- * Prispievanie do vedeckého výskumu;
- * Multidisciplinárne odborné odporúčania.

Techniky:

- * Prisatie
- Úprava polohy a spôsobu prisatia, vyriešiť problémy, úlohu a možnosti dieťaťa
- * Kŕmenie
- Normálne fyziologické techniky kŕmenia a odchýlky; posúdenie vypudzovania materského mlieka
- * Manažment dojčenia

⁸ Vid' Príloha 6: Syllabus IBLCE skúšky

- Frekvencia a trvanie jednotlivých dojčení, rooming-in a klasické spôsoby kŕmenia
- * Produkcia mlieka
- Rozbehnutie a udržanie tvorby materského mlieka. Odstriekavanie, uskladňovanie a darovanie materského mlieka.
- * Vybavenie a pomôcky pri dojčení
- Odsávačky materského mlieka a klobúčiky.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí⁹:

- * Navrhnuť vhodnú podporu pre matku a dieťa podľa ich potrieb a požiadaviek;
- * Na základe podrobnej anamnézy a analýzy situácie matky a dieťaťa vyhodnotiť správne závery týkajúce sa dojčenia a odpovedí na matkine/partnerove otázky;
- * Stanoviť diagnózu týkajúcu sa laktácie;
- * Stanovené závery *premietnuť* do konkrétneho plánu dojčenia a kŕmenia vhodného pre matku a dieťa;
- * Realizovať diagnostické, terapeutické a preventívne metódy intervencie, s ohľadom na postupy ostatných zdravotníckych pracovníkov;
- * Aplikovať nové metódy a postupy podľa vedeckých a klinických štúdií (založených na dôkazoch a praxi) týkajúcich sa dojčenia;
- * Po dôkladnom zvážení a konzultácii sa v odôvodnených prípadoch odchýliť od protokolov a presných odborných odporúčaní;
- * Prispôbiť konanie podľa identifikovaných komplikácií;
- * Pokračovať v práci aj pod tlakom, s cieľom zabezpečiť adekvátnu podporu pre matku a dieťa;
- * Nieť zodpovednosť za výsledok poskytnutej liečby a poradenstva;
- * Zabezpečiť následnú starostlivosť;
- * Zosúladiť ciele matky a dieťaťa týkajúce sa dojčenia spolu s radami od ďalších zdravotníkov a dospieť k jednotnej dohode.

⁹ Vid' Appendix 7 pre úplné znenie Klinických kompetencií.

Úloha 2: Komunikátor

Charakteristika

Úloha komunikátora zahŕňa všetky formy dialógu medzi IBCLC poradcami, matkou/partnerom a ostatnými zdravotníckymi odborníkmi pracujúcimi v sfére dojčenia. Poradca ako zástupca záujmov matky/partnera a dieťaťa dokáže jasne a transparentne komunikovať ústnou aj písomnou formou, čím prispieva k dosiahnutiu spoločného rozhodovacieho procesu a tak garantuje kvalitu poskytnutej starostlivosti a podpory v oblasti dojčenia.

Schopnosti zahrnuté v úlohe komunikátora sú zásadné pre vybudovanie a udržanie pozitívneho vzťahu s matkou/partnerom založenom na dôvere a pre dosiahnutie optimálnych výsledkov. IBCLC poradca komunikuje s rodičmi a podľa potreby aj s ďalšími zdravotníckymi odborníkmi v oblasti dojčenia a jeho vplyvu na vývin dieťaťa. V prípade ťažkostí s dojčením, IBCLC poradca vedie rodičov k prijatiu rozhodnutí na základe stanovenia jasnej diagnózy, plánu kŕmenia a možných alternatív. Poradca usmerňuje matku/partnera a ďalších poskytovaním informácií, poradenstva a inštrukcií ohľadom dojčenia, využíva najnovšie informácie a komunikačné nástroje a snaží sa nasmerovať rodičov k vyhľadávaniu spoľahlivých informácií o dojčení (online). IBCLC poradca taktiež zabezpečuje adekvátne spracovanie osobných údajov.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

- * Odovzdávanie informácií a komunikačné nástroje dôležité pre poskytnutie adekvátnej podpory a vedenia matke/partnerovi;
- * Najdôležitejšie (motivačné) konverzačné techniky a rozličná úroveň komunikácie;
- * Právne predpisy týkajúce sa spracovania osobných údajov;
- * Rozličné metódy ovplyvňovania správania;
- * Najnovšie poznatky z oblasti (ICT) informačných komunikačných technológií vo vzťahu k dojčeniu.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Vytvoriť otvorený a konštruktívny vzťah s (nastávajúcou) matkou/partnerom a ďalšími zainteresovanými zdravotníckymi pracovníkmi;
- * Vytvoriť vzťah založený na dôvere, rešpekte a spolupráci s (nastávajúcou) matkou/partnerom;
- * Motivovať (nastávajúcu) matku k dojčeniu a využívať motivačné konverzačné techniky ako efektívne načúvanie, kladenie otázok a sumarizáciu;
- * Vytvoriť bezpečné vzdelávacie prostredie pre matku/partnera;
- * Preukázať matke/partnerovi rešpekt a empatiu pri rozdieloch týkajúcich sa veku, etnického/kultúrneho zázemia, fyzických a emocionálnych skúseností, jazykových znalostí a úrovne vzdelania;
- * Prispôbiť poradenstvo, podávanie informácií a inštrukcií situácii (nastávajúcej) matky/partnera a/alebo ďalších zdravotníckych pracovníkov, využívať moderné komunikačné techniky;
- * Systematicky overovať správne pochopenie odovzdaných informácií;
- * Vyhodnocovať dôsledky svojej verbálnej aj neverbálnej komunikácie;
- * Jasne zdokumentovať situáciu matky a dieťaťa na základe dohodnutých postupov;
- * Zúčastňovať sa konštruktívnych kontrolných stretnutí;
- * Reagovať na otázky týkajúce sa dojčenia od zdravotníckych profesionálov a vedieť ich presvedčiť o dôležitosti a význame dojčenia;
- * Podat' rady, informácie a inštrukcie v hovorovej reči zrozumiteľnej matke/partnerovi, aby vedeli prijať správne rozhodnutia;
- * Profesionálne využívať informačné a komunikačné technológie (ICT);
- * V prípade zlyhania komunikácie o dojčení medzi matkou/partnerom a zainteresovaných zdravotníkov vystupovať v pozícii mediátora.

Úloha 3: Spolupracovník

Charakteristika

V úlohe spolupracovníka sa IBCLC poradca prezentuje v pozícii nezávislého odborníka. Zúčastňuje sa relevantných klinických konzultácií, predstavuje kontaktnú osobu a v rámci zdravotníckeho systému prepája všetky zložky zapojené do starostlivosti o matku a dieťa vo vzťahu k dojčeniu. Všetci zdravotnícki pracovníci zapojení do starostlivosti o matku a dieťa, ako sú lekári, pôrodné asistentky, pôrodníci a sestry, musia disponovať základnými vedomosťami o dojčení. Z pozície odborníkov určujú kvalitu ponúkanej starostlivosti matke v oblasti dojčenia v prvých dňoch. Poskytnutie adekvátneho poradenstva výrazne zvyšuje šance na úspešné dojčenie, z čoho vyplýva dôležitosť správneho nastavenia starostlivosti a adekvátnej koordinácie poradenstva a podpory dojčenia poskytnutej matke a dieťaťu. Zároveň napomáha rodičom v rozhodovacom procese.

IBCLC poradca ponúka edukáciu a inštrukčnú pre jednotlivcov alebo skupiny zdravotníckych profesionálov v prípade problémov alebo otázok ohľadom dojčenia. Poradca disponuje schopnosťou školiť, viesť a podporovať ďalších zdravotníckych pracovníkov v starostlivosti o matku a dieťa:

- * Získaním vedomostí o dojčení a jeho účinkoch na zdravie a vývin dieťaťa a matky;
- * Získaním vedomostí o význame dojčenia z pohľadu sociálneho a emocionálneho rozvoja dieťaťa a väzby medzi matkou a dieťaťom;
- * Získaním vedomostí a praktických zručností v poskytovaní laktačného poradenstva matkám a naučením sa správnym spôsobom a v správnom čase aplikovať konkrétnu pomoc pri dojčení;
- * Prevenciou, rozpoznaním a riešením prípadných problémov počas dojčenia;
- * Podporovaním matky/partnera za špeciálnych okolností;
- * Spoluprácou so zdravotníkmi v prípade obmedzenej tvorby materského mlieka a ťažkostiach s dojčením a následne usmerňovaním s cieľom dosiahnuť pozitívne výsledky;
- * Zabezpečením transportu pacienta alebo jeho odovzdaním do ďalšej starostlivosti, ak požiadavky matky alebo dieťaťa presahujú odborné znalosti a skúsenosti poradcu;
- * Monitorovaním kontinuity a kvality postupov pri dojčení v danej situácii v praxi.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

- * Rozsah vlastných odborných znalostí, ako aj svojich profesionálnych partnerov;
- * Poznanie procesov v zdravotníctve aj v rámci vlastného regiónu a organizácie;
- * Vytvorenie siete vo vnútri aj mimo vlastného profesionálneho nastavenia;
- * Schopnosť spolupracovať a realizovať úlohy v rámci tímu;
- * Najnovšie štandardné postupy v systéme zdravotníctva;
- * Prispôbenie názorov na spoluprácu a súčasné štandardné odborné postupy;
- * Získanie (možných) odborných partnerov mimo zdravotníctva;
- * Efektívne spracovanie osobných údajov, s využitím informačných technológií v súlade s príslušnou legislatívou a platnými predpismi;
- * Interdisciplinárna spolupráca.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Reagovať na otázky odborníkov poskytujúcich zdravotnú starostlivosť týkajúcich sa dojčenia;
- * Formulovať jasné ciele pre týchto odborníkov zúčastňujúcich sa vzdelávacích školiacich aktivít;
- * Vyvinúť a implementovať plány informačných stretnutí a /alebo jednotlivých školení pre ostatných zdravotných pracovníkov;
- * Vyhodnotiť výsledky školení a vzdelávacích aktivít a stanoviť možnosti pre ďalšie zlepšenie;
- * Zaškoliť nových IBCLC poradcov;

- * Zodpovedne rozdeľovať úlohy a podľa potreby odporučiť pacienta aj k ďalším odborníkom (interne a/alebo externe);
- * Diskutovať so všetkými, ktorí sú zapojení do starostlivosti o matku a dieťa v oblasti dojčenia;
- * Identifikovať prípadné ťažkosti a prekážky týkajúce sa dojčenia v rámci spolupráce s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi a snažiť sa ich prediskutovať;
- * Mať náhľad na rozsah vlastných odborných znalostí, ako aj na znalosti profesionálnych partnerov;
- * Počas klinických konzultácií sa presvedčivo prezentovať ako nezávislý laktačný špecialista;
- * IBCLC je pre všetkých zdravotníkov zapojených do starostlivosti o matku a dieťa v rámci dojčenia je dôležitou kontaktnou osobou;
- * Efektívne, s otvoreným a kolegiálnym postojom participovať pri konzultáciách v tímoch zostavených z rozličných odborníkov;
- * Brať do úvahy rozdielne pohľady a názory na dojčenie.

Úloha 4: Výskumník

Charakteristika

Do úlohy výskumníka spadá ambícia IBCLC poradcu neustále optimalizovať svoje odborné vedomosti a zručnosti. Kontinuálne sleduje najnovší vedecký výskum a skúma relevantné výsledky, ktoré následne premieta do svojej profesie a klinickej praxe. Práca IBCLC poradcu stojí na overených informáciách, využíva vedecky dokázané metódy a intervencie. Poradca môže iniciovať alebo viesť (multidisciplinárny) výskum, napr. týkajúci sa významu dojčenia, alebo sa zúčastniť iných výskumných aktivít v oblasti dojčenia. Podieľa sa na tvorbe multidisciplinárnych odborných odporúčaní a protokolov, venuje sa publikačnej činnosti.

IBCLC poradca poskytuje svoje vedomosti a zručnosti v oblasti dojčenia svojim (budúcim) kolegom a zdravotníkom, ktorí zabezpečujú starostlivosť o matku a dieťa. IBCLC konzultant zohráva dôležitú úlohu aj pri školení budúcich zdravotníckych odborníkov. Pravidelne sa zúčastňuje školiacich aktivít s cieľom rozvíjať klinické znalosti nielen vo svojom odbore, ale aj v ďalších oblastiach, s prihliadnutím na dodržiavanie požiadaviek stanovených IBLCE. Spolu s IBCLC kolegami a/alebo ďalšími zdravotníckymi pracovníkmi poskytujúcimi laktačné poradenstvo vyhodnocuje kvalitu realizovanej starostlivosti na pravidelných stretnutiach.

Odborné znalosti IBCLC poradcov zahŕňajú:

- * Vzdelávanie a školenie na pracovisku, usmerňovanie a poradenstvo;
- * Princípy praktických zručností založené na dôkazoch a profesionálny rozvoj;
- * Princípy správnych postupov;
- * Schopnosť realizovať (multidisciplinárny) výskum, využívať celú škálu výskumných metódik;
- * Vypracovanie odborných postupov založených na dôkazoch;
- * Epidemiológia;
- * Postupy využívané pri vyhodnocovaní starostlivosti;
- * Prehľad o aktuálnych témach a vývoji v odbore;
- * Profesionálny rozvoj a zdieľanie vedomostí;
- * Princípy sebahodnotenia vo všetkých aspektoch klinickej praxe;
- * Využitie technológií a potrebného príslušenstva;
- * Vypracovanie a implementácia klinických protokolov.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Aktívne sledovať nové vedecké poznatky vo svojom odbore, ako aj v príbuzných oblastiach, s využitím literatúry, internetu, národných aj medzinárodných konferencií, sympózií, atď.;
- * Analyzovať a interpretovať výsledky epidemiologických štúdií;
- * Vyhodnotiť využitie novo zdokumentovaných vedeckých prístupov a metód vo vlastnej praxi;
- * Integrovať výsledky výskumu založené na dôkazoch do klinickej praxe;
- * Prezentovať nové poznatky rodičom, zainteresovaným zdravotníckym pracovníkom a národným organizáciám zapojeným do podpory dojčenia doma aj v zahraničí;
- * Zakomponovať výsledky národného a medzinárodného výskumu v oblasti laktácie do ďalšieho vzdelávania;
- * Prepojiť každodennú prax s rozvojom znalostí a výskumom najmä v oblasti vplyvu dojčenia na rast a vývin dieťaťa za normálnych okolností, ako aj v prípade výskytu komplikácií;
- * Kriticky vyhodnotiť spoľahlivosť a možnosť praktického využitia internetu, vzdelávacích materiálov a literatúry týkajúcej sa dojčenia;
- * Rozpoznať chýbajúce poznatky a trendy v rámci laktácie, ktoré je vhodné ďalej preskúmať a zozbierať potrebné štruktúrované dáta;
- * Previesť problémy z klinickej praxe do výskumu a navrhnúť adekvátne metódy na riešenie daných otázok;
- * Získať prostriedky na podporu výskumu významu dojčenia a tým na propagáciu úlohy IBCLC;

- * Spolupracovať a viesť (vedecký) výskum v oblasti podpory dojčenia, písať (vedecké) články, zúčastňovať sa vedeckých diskusií a prispievať k podpore celoživotného vzdelávania v rámci zdravotníckych inštitúcií a organizácií;
- * Zúčastňovať sa na kazuistikách ako aj klinických seminároch o dojčení, a tak podporiť zručnosti multidisciplinárneho tímu;
- * Zaviesť do praxe viaceré spôsoby štandardizácie podpory dojčenia pre matku a dieťa, zabezpečiť jasnú a jednoduchú komunikáciu;
- * Vystupovať v úlohe experta v rámci rozvoja kvalitného vzdelávania o dojčení pre IBCLC poradcov, ako aj ďalších odborníkov zapojených do starostlivosti o matku a dieťa.

Úloha 5: Advokát zdravia

Charakteristika

Spoločenská zodpovednosť IBCLC poradcu predstavuje základ tejto odbornej kompetencie. IBCLC poradca chráni záujmy (nastávajúcich) rodičov a ich detí vo vzťahu k dojčeniu a laktácii. Uvedomuje si rozdielnosť sociálnych a kultúrnych faktorov a ich vplyv na poskytovanie starostlivosti. IBCLC konzultant iniciuje alebo sa zúčastňuje spoločenských diskusií o dojčení a význame materského mlieka, povzbudzuje k účasti ďalších zdravotníckych pracovníkov, inštitúcie, skupiny pacientov a/alebo vládu, za stáleho dodržiavania odborných odporúčaní WHO.

IBCLC poradca nesie zodpovednosť za propagáciu zdravého životného štýlu, ovplyvňuje správanie (nastávajúcej) matky vo vzťahu k dojčeniu. IBCLC poradca dokáže rozpoznať preventabilné zdravotné riziká pre jednotlivcov, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť psychomotorický vývin dieťaťa, ako aj riziká na celospoločenskej úrovni. IBCLC poradca vyhľadáva stanoviská rozličných médií k trendom, názorom a rozvoju v oblasti jeho profesie.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

- * Znalosť národných a medzinárodných zdravotných systémov a postojov k dojčeniu;
- * Zdravý životný štýl a pozitívne ovplyvnenie správania obyvateľov;
- * Rešpektovanie kultúrnych rozdielov v pohľade na zdravie, chorobu a zdravotnú starostlivosť;
- * Epidemiológia;
- * Preventívna starostlivosť a vzdelávanie, znalosť determinantov zdravia a správania;
- * Sociálne ciele v rámci cieľových skupín;
- * Právne požiadavky týkajúce sa kvality;
- * Odborné etické a právne faktory;
- * Vývin v oblasti medicínskej etiky, práva a sociálnych vied.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Konať v súlade s legislatívou;
- * Konať v súlade s Kódexom WHO a Etickým kódexom ILCA;
- * Konať v záujme matky/dieťaťa/partnera;
- * V prípade incidentu prijať patričné opatrenia v záujme matky a dieťaťa, zároveň informovať matku o postupe podania sťažnosti;
- * Vypracovať postupy zamerané na individuálnu a celospoločenskú preventívnu starostlivosť a zdravotnú osvetu;
- * Poskytnúť vlastný názor na kvalitu starostlivosti vo vzťahu k dojčeniu;
- * Spolupracovať na vytvorení podkladov pre základné laktačné programy;
- * Podporovať národné a medzinárodné kampane na podporu dojčenia na Slovensku;
- * Identifikovať zdravotné riziká na individuálnej, organizačnej a sociálnej úrovni;
- * Zbierať štruktúrované dáta z oblasti hodnotenia rizík;
- * Venovať pozornosť bezpečnému prostrediu pre matku a dieťa pri štandardnom poskytovaní zdravotnej starostlivosti a v domácom prostredí, ako aj v problémových situáciách;
- * Sledovať súčasné sociálne a politické zmeny a diskusie o dojčení;
- * Využívať organizačné, manažérske a diplomatické znalosti pri poskytovaní laktačného poradenstva na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ako aj v rámci práce vo vlastnej organizácii;
- * Zabezpečiť projektové riadenie zmien s cieľom zlepšiť kvalitu a dostupnosť laktačného poradenstva.

Úloha 6: Profesionál

Charakteristika

V úlohe profesionála IBCLC poradca rozvíja svoju odbornú pozíciu v rámci poskytovania poradenstva pre dojčiacu matku/partnera a dieťa. Ako predstaviteľ špecializovaného povolania pracuje v rozličných situáciách a dokáže poukázať na dôležitosť podpory laktácie v rámci zdravotného systému starostlivosti o matku a dieťa. IBCLC konzultant poskytuje poradenstvo založené na vedecky dokázaných informáciách a platných odborných odporúčaní a protokoloch. Systematicky prechádza osobným aj odborným sebahodnotením svojej spolupráce s matkou/partnerom, ako aj s kolegami a ďalšími zdravotníkmi zapojenými do starostlivosti o matku a dieťa. IBCLC poradca sa zaväzuje poskytovať excelentné výkony v klinickej praxi, čo vedie aj k vytváraniu nových prístupov k dojčeniu. Využíva kompetencie dané svojím povolaním a dohodami s ostatnými zdravotníkmi o rozdelení úloh, zodpovednosti a vedenia. IBCLC konzultant pracuje transparentne, má prehľad o nákladoch a nesie zodpovednosť za svoju odbornú činnosť. Je inovatívny, disponuje proaktívnym postojom k práci a je aktívnym členom odborných organizácií zaoberajúcich sa dojčením.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

- * Systém kvality zdravotnej starostlivosti;
- * Aktuálne odborné štandardné protokoly a postupy;
- * Aktuálne výsledky vedeckého výskumu v oblasti dojčenia;
- * Znalosť úlohy IBCLC poradcu pri poskytovaní kvalitnej zdravotnej starostlivosti;
- * Úlohy národných a medzinárodných odborných organizácií a skupín;
- * Poznanie hodnôt a noriem v rámci povolania ako aj svojich vlastných;
- * Uvedomovanie si vzťahov medzi osobnými a profesionálnymi prioritami.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Nájsť prijateľnú rovnováhu medzi profesionálnym výkonom a osobnou spokojnosťou;
- * V klinickej praxi sa správať profesionálne podľa etického kódexu, s rešpektom k rozmanitosti kultúr;
- * Dodržiavať odborné predpisy a protokoly, konať zodpovedne;
- * Systematicky a kriticky zhodnotiť a prevziať zodpovednosť za prípadné vedomostné nedostatky;
- * Otvorene prehodnocovať vlastné odborné výkony a osobný pocit spokojnosti;
- * Porovnať svoje odborné zručnosti s ostatnými zdravotníkmi, profesionálne a flexibilne zvládnuť prípadné nedostatky;
- * Sebareflexiou rozoznať nedostatky vo vedomostiach a následne systematicky rozširovať svoje znalosti a vyhodnocovať efektivitu vlastného profesionálneho rozvoja;
- * Vypracovať a udržiavať individualizovaný odborný plán ďalšieho rozvoja;
- * Nezávisle manažovať svoje úlohy v praxi;
- * Efektívne sa zúčastňovať vyhodnocovacích stretnutí;
- * Realizovať jasnú analýzu potrieb a výhod všeobecnej profesionalizácie zdravotnej starostlivosti ako aj podpory dojčenia pre matku a dieťa;
- * Navrhnuť možnosti odborného rastu a stratégiu potrebných vzdelávacích aktivít;
- * Reprezentovať a dodržiavať úlohy vyplývajúce z profilu povolania v rámci zdravotníckej inštitúcie.

Úloha 7: Líder

Charakteristika

Základnú schopnosť poradcu v tejto úlohe predstavuje sebedovolené organizovanie poskytovaného laktačného poradenstva matke a dieťaťu. IBCLC poradca vystupuje v úlohe nezávislého odborníka s klinickými skúsenosťami v primárnej, sekundárnej aj terciárnej oblasti zdravotnej starostlivosti. Berie do úvahy špecifické finančné, ekonomické a obchodné záujmy v rámci zdravotníctva, ako aj aktivity a úlohy svojich kolegov a ďalších zdravotníckych pracovníkov a inštitúcií. Ako IBCLC poradca vystupuje v úlohe organizátora podpory dojčiacej matky a dieťaťa. Sleduje vývoj vo svojej oblasti, zodpovedne rozširuje svoje vedomosti a vyhodnocuje výsledky výskumu a nezávisle alebo v spolupráci s ďalšími odborníkmi hľadá vhodné riešenia.

Medzi kompetencie IBCLC poradcu vo vzťahu k podpore dojčenia v rámci zdravotníckych organizácií primárne patrí:

- * Spolupracovať pri rozvoji postupov priateľských k dojčeniu v rámci organizácie (interne alebo externe);
- * Zabezpečiť použitie týchto postupov vo svojom pracovnom prostredí;
- * Spolupracovať pri vývoji postupov manažmentu kvality založených na odborných skúsenostiach IBCLC poradcov;
- * Poskytnúť manažmentu inštitúcie postupy manažmentu kvality týkajúce sa dojčenia;
- * Vypracovať akčný plán pre danú inštitúciu s cieľom implementovať laktačnú podporu priamo matke a dieťaťu;
- * Monitorovať dodržiavanie Kódexu WHO v rámci zdravotnej inštitúcie.

IBCLC poradca monitoruje spôsob poskytovania poradenstva, zaznamenáva prípadné chyby, ktoré spracuje v hlásení s cieľom zlepšiť laktačnú podporu pre matku a dieťa. Ako nezávislý poradca vypracováva vlastný pracovný plán, ktorý zahŕňa finančné aj právne aspekty. V manažmente a koordinácii poradenstva IBCLC poradca využíva aktuálne informácie a informačné technológie.

Odborné znalosti IBCLC poradcu zahŕňajú:

- * Právne predpisy týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktoré poradcu zaväzujú pri výkone svojej odbornej činnosti;
- * Efektívne rozdeľovanie a využívanie finančných zdrojov v zdravotníctve;
- * Podnikanie a manažment v nezávislej praxi;
- * Makroekonomický rozvoj a metódy financovania v zdravotníckom systéme (verejnom a súkromnom);
- * Viaceré formy organizačnej štruktúry zostavené na základe organizačných štúdií;
- * Obchodný manažment a obchodné správanie;
- * Organizačná štruktúra a kultúra, ako aj ďalšie faktory ovplyvňujúce stratégie v rámci organizácií;
- * Organizačné postupy týkajúce sa dojčenia;
- * Odborné usmernenia pre intervencie na podporu dojčenia v primárnej a sekundárnej starostlivosti v európskych krajinách;
- * 'Desať krokov k úspešnému dojčeniu' (WHO/UNICEF);
- * 'Sedem krokov k podpore dojčenia' v rámci zdravotnej starostlivosti o matku a dieťa;
- * Sieť zdravotnej starostlivosti a odborníkov;
- * Aplikácia moderných informačných a komunikačných technológií;
- * Plán činností týkajúci sa dojčenia v rámci Európy.

Medzi schopnosti IBCLC poradcu patrí:

- * Vypracovať efektívne postupy so stanovením jasných cieľov, priorít a činností s efektívnym využitím času a finančných zdrojov;

- * Stanoviť priority a realizovať svoje pracovné povinnosti v spolupráci s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi;
- * Formulovať jasné ciele a rady týkajúce sa dojčenia pre zdravotníckych odborníkov jednotlivo alebo v skupinách v rámci multidisciplinárneho prístupu;
- * Spolupracovať s cieľovými skupinami zdravotníckych pracovníkov pri vypracovaní a rozvíjaní postupov pri dojčení;
- * Vypracovať návrhy na zlepšenie kvality dojčenia v rámci danej inštitúcie;
- * Interdisciplinárne koordinovať poradenstvo poskytované dojčiacej matke a dieťaťu viacerými organizáciami a zabezpečiť ich kontinuitu;
- * Vyhľadať aktuálne obchodné, právne a daňové predpisy potrebné pre založenie súkromnej praxe;
- * Analyzovať kvalitu poskytovanej klinickej starostlivosti, hľadať možnosti zlepšenia, stanoviť priority a plán činností a následne uplatniť nové stratégie v praxi;
- * Spolupracovať a dospieť k dohode so zdravotnými poisťovňami.

PRÍLOHY

Príloha 1: História povolania IBCLC poradcu v Európskej únii

História povolania laktačného konzultanta v Európe je relatívne krátka. V minulosti matky tradične odovzdávali svoje vedomosti a skúsenosti s dojčením svojim dečram a pôrodné babice sprevádzali ženy počas tehotenstva, pôrodu a dojčenia, keďže vtedajší systém zdravotníctva nepovažoval túto oblasť za primárne dôležitú.

Vďaka viac než 50 ročnému preferovaniu umelej dojčenskej výživy je v súčasnej spoločnosti povedomie o dojčení ohrozené. Počiatočná mliečna výživa je výrobcami veľmi výrazne propagovaná ako legitímna voľba a zároveň je v rámci zdravotného systému považovaná za adekvátnu alternatívu dojčenia. Hoci neúmyselne, môže byť dojčenie v prvých týždňoch po pôrode neúspešné práve kvôli nedostatočnej podpore na základnej úrovni a nedostatku pozitívneho príkladu v okolí. Veľa žien za týchto okolností radšej pristúpi k podávaniu umelej mliečnej výživy. Spomínané faktory spolu s modernizáciou pôrodníctva a nedostatočným alebo nesprávnym laktačným poradenstvom majú za následok nízke percento dojčených detí¹⁰.

Odpoveďou na tento trend vedúci k ohrozeniu dojčenia, s prihliadaním na dlhodobé pozitívne účinky dojčenia, bolo vytvorenie dobrovoľníckych organizácií na podporu dojčenia systémom matky-matkám, ako napríklad Liga La Leche a Breastfeeding Mothers (Dojčiace matky) v Austrálii, ktoré podporili vznik IBCLC povolania pre zdravotníkov predstavujúcich primárny zdroj informácií a poradenstva pre matky v čase okolo pôrodu.

The International Board of Lactation Consultant Examiners® (IBLCE®) (Medzinárodná rada skúšajúcich laktačných konzultantov) bola založená v roku 1985 s cieľom propagovať, podporovať a ochraňovať dojčenie poskytnutím odbornej certifikácie zdravotníkom pracujúcim s dojčiacimi matkami a rodinami.

– Certifikácia Medzinárodne certifikovaného laktačného poradcu (The International Board Certified Lactation Consultant® - IBCLC®) bola vytvorená s cieľom zabezpečiť medzinárodný profesionálny štandard na ochranu verejnosti a poskytnúť vedomosti a skúsenosti nevyhnutné na podporu dojčenia v rodinách.

Prvú skúšku v IBLCE absolvovalo 250 kandidátov z USA, Kanady a Austrálie v roku 1985. V 1987 ponúkla IBLCE prvú možnosť absolvovať skúšku v preklade do nemeckého jazyka, čo využila hŕstka kandidátov z Európy. Neskôr sa rozšírila potreba prekladov skúšky do ďalších jazykov. V priebehu rokov sa pridala možnosť absolvovať skúšku vo francúzskom, holandskom, španielskom, portugalskom, talianskom, poľskom, maďarskom, chorvátskom a slovinskom jazyku. K dnešnému dňu si môžu kandidáti vybrať možnosť podstúpiť skúšku v jednom zo 17 jazykov zahŕňajúcich aj dánsky, grécky, japonský, kórejský, indonézsky, čínsky a tradičný čínsky jazyk.

V súčasnosti medzi podmienky pripustenia ku skúške patrí vzdelanie v oblasti zdravotníctva, 90 hodín špecifického laktačného vzdelávania a podľa zvoleného cieľa 300 (pod dohľadom IBCLC konzultanta) až 1000 hodín (v rámci starostlivosti o matku a dieťa v zdravotníckom zariadení alebo v komunite) klinických skúseností s laktačným poradenstvom pre rodiny počas 5 rokov pred prihlásením sa na IBCLC skúšku. Kandidáti si vzdelanie v oblasti dojčenia a laktácie dopĺňajú v rámci celého sveta rôznymi spôsobmi. Verifikácia IBCLC poradcu podlieha potrebe recertifikácie každých 5 rokov a to buď dosiahnutím 75 CERP kreditov kontinuálneho

¹⁰ Eden, A (2003), "The Professionalization and practice of lactation consulting: medicalized knowledge, humanistic care" PhD Thesis, University of South Florida

vzdelávania alebo znovu absolvovaním IBCLC skúšky. Certifikovaný IBCLC poradca je povinný znovu absolvovať skúšku každých 10 rokov.

Po vytvorení certifikačného programu IBCLC sa v Európe aj vo svete vytvorili profesionálne združenia pre IBCLC poradcov. Tieto asociácie predstavujú fórum pre kontinuálne vzdelávanie a výmenu odborných znalostí medzi certifikovanými členmi prostredníctvom organizácie konferencií, seminárov a stretnutí. V rámci Európy zastrešuje združenie ELACTA, European Lactation Consultants Alliance, 21 národných asociácií. Asociácia európskych laktačných konzultantov (VELB - Verband europäischer Laktationsberaterinnen) bola založená v roku 1987 a v roku 2010 sa z nej stala ELACTA. Prvé laktačné školenie organizované VELB asociáciou v 1992 a o 5 rokov neskôr VELB zorganizovala prvú konferenciu o laktácii v Európe.

S narastajúcim počtom certifikovaných poradcov sa postupne zvyšovalo aj uznanie certifikácie laickou i odbornou verejnosťou, ktorá pozitívne ťažila z ich vedomostí a odborných znalostí v oblasti dojčenia a laktačného poradenstva. V rámci Európskej únie sa začal citovať a pre zdravotníckych odborníkov uvádzať ako model najlepšej starostlivosti pri poskytovaní laktačného poradenstva rodinám, dokument IBCLC: "Návrh na podporu dojčenia v Európe" (2008). IBCLC certifikačný program od roku 1988 nepretržite disponuje prestížnou akreditáciou NCCA (National Commission of Certifying Agencies), ktorá je zárukou kvality. Na získanie NCCA akreditácie musí certifikačný program spĺňať presne definované a objektívne štandardy v mnohých aspektoch. Pre profesiu IBCLC poradcu je od roku 1996 vypracovaný Kódex profesionálneho správania. Vďaka využívaniu informačných technológií IBLCE môže udeliť certifikát 3 000 novým kandidátom z celého sveta. V súčasnosti je certifikovaných viac ako 30 000 IBCLC poradcov v 108 krajinách sveta, z toho 5 500 pochádza z takmer všetkých európskych krajín. Počet IBCLC z Európy každoročne narastá.

Potreba uznania profesie IBCLC poradcov v Európe sa stáva kľúčovou, keďže sa neustále zvyšuje počet vyškolených odborníkov, ktorí absolvovali náročný certifikačný proces na vysokej úrovni a sú súčasťou iniciatív za (opätovné) zvýšenie povedomia spoločnosti o dojčení.

Príloha 2: Právne obmedzenia a zodpovednosť v rámci systému zdravotníctva

IBCLC laktiční konzultanti predstavujú jednu z mnohých skupín odborníkov pracujúcich v oblasti zdravotníctva a názov IBCLC® je registrovaná certifikovaná značka.

IBCLC laktiční konzultanti podliehajú právnym a odborným predpisom v rámci systému zdravotníctva, rozsah ich profesionálneho pôsobenia je teda ohraničený právnym systémom. Z tohto dôvodu je dôležité rešpektovať zbierku zákonov danej krajiny.

IBCLC poradca:

- * Pozná právne predpisy týkajúce sa jeho profesie;
- * Dodržiava Kódex osobného správania;
- * Prejednáva plán kŕmenia so zdravotníckym odborníkom, ktorý v konečnom dôsledku preberá právnu a medicínsku zodpovednosť, pokiaľ rodičia explicitne neodmietnu poskytnúť k tomu svoj súhlas (čo je možné len v prípade závažných obáv o matku a/alebo dieťa);
- * Jasne a jednoznačne informuje rodičov a zdravotníkov o svojej úlohe a kompetenciách v danom čase, ak disponuje iným odborným titulom registrovaným v zdravotníckom systéme (napr. BIG register v Holandsku), ktorý presne stanovuje kompetencie zdravotníckych pracovníkov.

Príloha 3: 10 krokov k úspešnému dojčeniu (WHO/UNICEF)

Každé zariadenie poskytujúce starostlivosť o matku a novorodenca by malo:

1. Mať písomne stanovené postupy o dojčení, s ktorými je pravidelne oboznamovaný všetok zdravotnícky personál;
2. Vyškoliť všetok zdravotnícky personál v dosiahnutí zručností potrebných pre uplatnenie stanovených postupov v praxi;
3. Informovať všetky tehotné ženy o výhodách a manažmente dojčenia;
4. Pomôcť matkám iniciovať dojčenie do pol hodiny po pôrode;
5. Ukázať matkám ako dojčiť a udržať tvorbu materského mlieka aj v prípade, že musia byť oddelené od svojho dieťaťa;
6. Nepodávať novorodencom inú stravu alebo tekutiny okrem materského mlieka, pokiaľ na to neexistuje medicínska indikácia;
7. Poskytovať starostlivosť systémom rooming-in, čiže umožniť matke a dieťaťu byť spolu 24 hodín denne;
8. Podporovať dojčenie na požiadanie;
9. Nedávať dojčeným deťom umelé cumlíky;
10. Podporovať vznik skupín podporujúcich dojčenie, odporúčať ich matkám pri prepustení z nemocnice.

Príloha 4: Sedem krokov k podpore dojčenia v rámci zdravotnej starostlivosti o matku a dieťa

Všetky zdravotné inštitúcie poskytujúce starostlivosť o matku a dieťa by mali byť schopné zabezpečiť:

1. Písomne stanovené postupy o dojčení, s ktorými sú oboznámení všetci pracovníci;
2. Získanie potrebných odborných zručností celého zdravotníckeho personálu, aby sa stanovené postupy dodržiavali v praxi;
3. Informovanosť všetkých tehotných žien o výhodách a manažmente dojčenia;
4. Poskytnutie podpory dojčiacim matkám, prevencie a riešenia prípadných ťažkostí;
5. Uistenie matky, že dieťa štandardne počas prvých 6 mesiacov nepotrebuje okrem materského mlieka inú stravu, a že je možné po uplynutí tejto doby pokračovať v dojčení súbežne s podávaním pevnej stravy tak dlho, ako si to matka a dieťa budú želať;
6. Poskytnutie informácií o možnosti skombinovania dojčenia s nástupom do práce alebo štúdiom;
7. Udržiavanie kontaktov s ďalšími organizáciami a zdravotníkmi poskytujúcimi laktačné poradenstvo, ktoré je možné v prípade potreby rodičom odporúčať.

Príloha 5: Rozsah praxe pre IBCLC

IBCLC poradcovia získali certifikáciu od IBLCE (International Board of Lactation Consultant Examiners) na základe preukázaných špecializovaných vedomostí a klinických zručností v oblasti dojčenia a laktácie.

Rozsah praxe zahŕňa popis aktivít, ktoré môžu IBCLC poradcovia vykonávať na základe získaného vzdelania. Cieľom popisu rozsahu praxe je snaha chrániť verejnosť poskytnutím záruky, že všetci IBCLC certifikovaní poradcovia poskytujú kompetentnú, bezpečnú starostlivosť založenú na dôkazoch. Keďže ide o medzinárodný dokument, Rozsah praxe možno aplikovať v každej krajine a v každom pracovnom prostredí, kde IBCLC vykonáva svoju prax.

IBCLC konzultanti sú povinní dodržiavať štandardy profesie:

- * Dodržiavať Kódex profesionálneho správania IBLCE a klinických zručností pre prax IBCLC;
- * Pri poskytovaní laktáčného poradenstva integrovať vedomosti a postupy založené na dôkazoch podľa definície danej sylabom IBLCE skúšky;
- * Pracovať v súlade s právnymi predpismi daného geopolitického regiónu alebo systému;
- * Pravidelne si dopĺňať vzdelanie a odborné zručnosti kontinuálnym vzdelávaním.

IBCLC konzultanti sú povinní chrániť, propagovať a podporovať dojčenie:

- * Vzdelávaním žien, rodín, zdravotníckych pracovníkov a komunít o dojčení a laktácii;
- * Rozvíjaním postupov na ochranu, propagáciu a podporu dojčenia;
- * Vystupovaním v úlohe advokáta dojčenia predstavujúceho normu pre stravovanie dieťaťa;
- * Poskytovaním holistickej starostlivosti a podpory dojčenia pre ženy a ich rodiny založenej na dôkazoch, od prekonceptného obdobia až po odstavenie;
- * Pri vzdelávaní klientov, zdravotníkov a ostatných členov komunity využívať princípy vzdelávanie dospelých.

IBCLC konzultanti sú povinní poskytnúť matkám a rodinám kompetentné služby:

- * Zodpovedným vyhodnotením faktorov týkajúcich sa dojčenia a kŕmenia zo strany matky a dieťaťa;
- * Vypracovaním a implementáciou individualizovaného plánu kŕmenia v spolupráci s matkou;
- * Poskytnutím informácií založených na dôkazoch týkajúcich sa užívania liekov (voľno predajných aj na lekárske predpis), alkoholu, tabakových výrobkov a drog, s vysvetlením možných následkov na tvorbu materského mlieka a bezpečnosti pre dieťa;
- * Poskytnutím informácií založených na dôkazoch týkajúcich sa alternatívnej terapie a možného ovplyvnenia dieťaťa a tvorby materského mlieka;
- * Integráciou kultúrnych, psychosociálnych a nutričných aspektov dojčenia;
- * Poskytnutím adekvátnej podpory a povzbudenie matkám, aby úspešne dosiahli svoje ciele týkajúce sa dojčenia;
- * Efektívnym využitím poradenských zručností pri interakcii s klientmi a ďalšími poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti;
- * Využívaním princípov starostlivosti zameranej na rodinu a zachovaním vzťahu s klientom založenom na podpore a spolupráci.

IBCLC konzultanti sú povinní úplne a pravdivo poskytovať informácie matke a/alebo zmluvnému pediatriovi, ako aj zdravotníckemu systému:

- * Zaznamenávaním všetkých relevantných informácií o poskytnutej starostlivosti, a v prípade potreby zachovaním záznamov počas doby stanovenej miestnou jurisdikciou.

IBCLC konzultanti sú povinní zachovávať dôveru klientov:

- * Rešpektovaním súkromia, dôstojnosti a diskrétnosti matiek a rodín.

IBCLC konzultanti sú povinní primerane pracovať a poskytovať starostlivosť:

- * Asistenciou rodinám pri rozhodovaní o kŕmení detí bez konfliktu záujmov a poskytnutím informácií založených na dôkazoch;
- * Poskytnutím následnej starostlivosti podľa potreby;
- * Podľa potreby odporúčaním návštevy ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti alebo komunitných podporných centier;
- * V úlohe člena tímu zdravotníkov prispievať k poskytnutiu koordinovaných služieb pre ženy a rodiny;
- * Nezávislým pôsobením aj spoluprácou s ostatnými členmi tímu poskytujúceho zdravotnú starostlivosť;
- * IBCLC konzultant je povinný odoslať správu IBLCE v prípade, že je uznaný vinným z akéhokoľvek trestného činu na základe jurisdikcie alebo trestného zákona krajiny, v ktorej vykonávajú svoju prax, alebo ak je sankcionovaný v rámci inej profesie;
- * Podat' hlásenie IBLCE, ak iný IBCLC konzultant nedodržiava princípy práce dané Rozsahom praxe.

Príloha 6: Syllabus IBLCE skúšky

Všetky skúšobné otázky pozostávajú z dvoch častí – jednotlivých predmetov a chronologických parametrov. sa chronologické. Tento štandard poskytuje stručný popis rozsahu potrebných vedomostí ku skúške. Nasledujúce príklady sú len orientačné, nepokrývajú všetky požadované aspekty v rámci jednotlivých študijných oblastí.

ŠTUDIJNÉ OBLASTI

A. ANATÓMIA matky a dojčaťa

Napríklad: Štruktúra a vývin prsníka a bradavky; cievne a lymfatické zásobenie, inervácia, tkanivo prsníka; anatomia orálnej oblasti dojčaťa a reflexy; vyšetrenie; anatomické odchýlky

B. FYZIOLÓGIA A ENDOKRINOLÓGIA matky a dojčaťa

Napríklad: hormóny; laktogenéza; endokrinná/autokrinná kontrola tvorby materského mlieka; indukovaná laktácia; plodnosť; pečenej, pankreatickej a obličkovej funkcie dojčaťa; metabolizmus; účinky dokrmovania; trávenie a gastrointestinálny trakt; spôsob vyprázdňovania – močenie a stolica

C. VÝŽIVA A BIOCHÉMIA matky a dojčaťa

Napríklad: syntéza a zloženie materského mlieka; zložky materského mlieka, funkcia a vplyv na dojča; porovnanie s inými produktmi/mliekami; spôsob kŕmenia a príjem stravy; alternatívne stravovanie matky; rituálne a tradičné jedlá; zavádzanie príkrmov

D. IMUNOLÓGIA A INFEKČNÉ OCHORENIA matky a dojčaťa

Napríklad: protilátky a ďalšie faktory imunity; prenos infekcie; baktérie a vírusy v mlieku; alergie a potravinové intolerancie; dlhodobé ochranné faktory

E. PATOLÓGIA matky a dojčaťa

Napríklad: akútne/chronické, systémové aj lokálne abnormality a ochorenia; problémy a patológia prsníkov a bradaviek; endokrinologické problémy; telesné a neurologické postihnutie matky/dieťaťa; vrodené chyby; patológia v orálnej oblasti; neurologická nezrelosť; neprospievanie; hyperbilirubinémia a hypoglykémia; vplyv patológie na dojčenie

F. FARMAKOLÓGIA A TOXIKOLÓGIA matky a dieťaťa

Napríklad: faktory znečisťujúce životné prostredie; medikácia matky, voľne dostupné lieky a prípravky, spoločenské alebo rekreačné drogy a ich vplyv na dojča, na zloženie mlieka a na laktáciu; prípravky na zvýšenie/zníženie produkcie mlieka; vplyv liečiv aplikovaných počas pôrodu; antikoncepcia; alternatívna terapia

G. PSYCHOLÓGIA, SOCIOLOGIA A ANTROPOLÓGIA

Napríklad: poradenstvo a zručnosti vo vzdelávaní dospelých; popôrodná depresia a psychóza; vplyv socioekonomických, pracovných faktorov a životného štýlu na dojčenie; vzťah matky; prijatie úlohy matky; rodičovské zručnosti; štruktúra spánku; kultúrne tradície; rodina; systém podpory; domáce násilie; matky so špeciálnymi potrebami (napríklad adolescentky, migrantky)

H. RASTOVÉ PARAMETRE A MÍLNIKY PSYCHOMOTORICKÉHO VÝVINU

Napríklad: vnútro maternicový vývin; rastové parametre dojčených detí a detí kŕmených umelou výživou; rozpoznanie znakov primeraného a oneskoreného telesného, psychologického a kognitívneho vývoja; dojčenie počas prvých 12 mesiacov a neskôr; odstavenie

I. INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV VÝSKUMU

Napríklad: zručnosti potrebné na správne vyhodnotenie a interpretáciu vedeckej literatúry, vzdelávacích materiálov IBCLC aj spotrebiteľskej literatúry; ovládanie terminológie používanej v základnej aj vedeckej štatistike; správne pochopenie tabuliek a grafov; zber dát a hodnotenie štúdií

J. ETICKÉ A PRÁVNE OTÁZKY

Napríklad: IBLCE Kódex profesionálneho správania; poskytovať starostlivosť v rozsahu povolania; interdisciplinárne vzťahy; diskretnosť; medicínsko-právna zodpovednosť; zručnosť v písaní správ a grafov; vedenie dokumentácie; informovaný súhlas; zneužívanie a zanedbávanie matky/dieťaťa; ublíženie na zdraví; konflikt záujmov; etika požičavania a predaja pomôcok

K. TECHNOLÓGIA DOJČENIA A POTREBNÉ VYBAVENIE

Napríklad: informácie o vybavení a pomôckach pri dojčení, ich adekvátnom využití, technické zručnosti pre ich správne použitie; manipulácia a uskladňovanie materského mlieka, dodržiavanie protokolov pre banky materského mlieka

L. TECHNIKY

Napríklad: techniky dojčenia vrátane polohovania a prisatia; vyhodnotenie efektívneho satia; manažment dojčenia; štandardné spôsoby kŕmenia; odstriekavanie mlieka

M. VEREJNÉ ZDRAVIE

Napríklad: propagácia dojčenia a vzdelávanie v rámci komunit; práca so skupinami s nízkym percentom dojčených detí; vytváranie a zavádzanie klinických protokolov do praxe; medzinárodné dokumenty a programy; Kódex WHO; implementácia BFHI (Iniciatíva nemocníc priateľských k deťom); prevalencia, realizovanie štúdií a zber dát pre vedecké účely

CHRONOLOGICKÉ OBDOBIA

1. Prekonceptčné
2. Prenatálne
3. Perinatálne
4. Nezrelosť
5. 0 - 2 dni
6. 3 - 14 dní
7. 15 - 28 dní
8. 1 - 3 mesiace
9. 4 - 6 mesiacov
10. 7 - 12 mesiacov
11. Od 12 mesiacov
12. Všeobecné princípy

Príloha 7: Klinické kompetencie pre prax IBCLC (Medzinárodne certifikovaného laktačného poradcu)

IBCLC poradcovia disponujú špecializovanými vedomosťami a klinickými zručnosťami v oblasti dojčenia a laktácie a sú certifikovaní Medzinárodnou komisiou skúšajúcich IBLCE (International Board of Lactation Consultant Examiners).

“Klinické kompetencie” obsahujú opis aktivít a povinností, ktoré sú súčasťou práce IBCLC poradcov. Cieľom dokumentu “Klinické kompetencie” je informovať verejnosť o rozsahu pôsobnosti IBCLC konzultantov, v rámci ktorej vedú zabezpečiť poskytnutie bezpečnej odbornej starostlivosti založenej na dôkazoch. “Klinické kompetencie” je možné aplikovať v ktorejkoľvek krajine a pracovnom prostredí, kde IBCLC pôsobí. IBCLC konzultant je zaviazaný vykonávať svoju činnosť v súlade so svojim odborným vzdelaním, zručnosťami, kultúrou a prostredím.

IBCLC konzultant je povinný dodržiavať štandardy svojej profesie:

- * Správať sa profesionálne, pracovať v súlade s platným Kódexom profesionálneho správania pre IBCLC poradcov, Rozsahu praxe pre IBCLC a Klinických kompetencií pre prax IBCLC;
- * Kriticky vyhodnocovať a zavádzať nové poznatky založené na dôkazoch do klinickej praxe v súlade s právnymi predpismi platnými vo svojom pracovnom prostredí;
- * Získavať vedomosti a zručnosti v rámci kontinuálneho vzdelávania a udržať si platnosť certifikácie IBCLC poradcu.

IBCLC konzultant je povinný chrániť, propagovať a podporovať dojčenie:

- * Zabezpečením vzdelávania v oblasti dojčenia a laktácie založeného na dôkazoch, s využitím rozličných informačných prostriedkov, zahŕňajúcich vypracovanie informačných letákov pre klientov, učebných osnov, poradenstvo a multimediálne kampane pre ženy, rodiny, zdravotníkov a komunity;
- * Na globálnej, národnej a lokálnej úrovni sa podieľať na rozvoji postupov na ochranu, propagáciu a podporu dojčenia alebo výživy materským mliekom za každých, aj urgentných okolností;
- * Byť advokátom dojčiacich žien, detí a rodín v každom prostredí a propagovať dojčenie ako základnú normu pre správne stravovanie detí;
- * Podporovať postupy propagujúce dojčenie a upozorňovať na nesprávne postupy s negatívnym vplyvom na dojčenie a zároveň:
 - Propagovať princípy Iniciatívy BFHI – Nemocnice priateľské k deťom;
 - V prípade nevyhnutnosti dokrmovania zvoliť správnu metódu kŕmenia a využiť stratégie na udržanie laktácie a umožniť matke dosiahnuť jej ciele;
 - Propagovať princípy WHO Globálnej stratégie pre výživu dojčiat a malých detí.

IBCLC poradca je povinný poskytnúť matkám a rodinám kompetentné služby a vedieť zodpovedne posúdiť faktory zo strany matky a dieťaťa týkajúce sa laktácie:

Odoberanie anamnézy a vyhodnotenie vyšetrenia

- * Získať súhlas matky s poskytnutím starostlivosti pre ňu a jej dieťa;
- * Ujasniť si matkine ciele týkajúce sa dojčenia;
- * Zvoliť vhodné poradenské zručnosti a techniky;
- * Rešpektovať matkin etnický pôvod, rasu, národnosť, vieru, náboženstvo, sexuálnu orientáciu a vek;
- * Získať anamnézu vo vzťahu k laktácii;
- * Identifikovať udalosti z obdobia tehotenstva alebo pôrodu, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na dojčenie;

- * Vyšetrit' prsníky a zhodnotiť, či sú zmeny v súlade s adekvátnou funkciou/laktáciou;
- * Zhodnotiť telesný, mentálny a psychologický stav matky;
- * Zhodnotiť potrebu sociálnej podpory a možné výzvy;

Zručnosti potrebné pre podporu dojčenia

- * Odporúčať kontinuálny skin-to-skin (koža na kožu) kontakt matky a novorodenca;
- * Pomôcť matke a rodine naučiť sa rozpoznávať prejavy hladu novorodenca a rozumieť jeho správaniu;
- * Posúdiť anatómiu orálnej oblasti a fyziologických neurologických reflexov a reakcií;
- * Pomôcť matke a dieťaťu nájsť pohodlné polohy na dojčenie;
- * Posúdiť správne priloženie a prisatie dieťaťa;
- * Zhodnotiť efektívne satie;
- * Posúdiť adekvátny príjem mlieka;
- * Vyhodnotiť správanie dieťaťa a mliečniky psychomotorického vývinu;
- * Poradiť ako a kedy stimulovať spavé dieťa na kŕmenie;
- * Poskytnúť informácie založené na dôkazoch, na základe ktorých matka dokáže prijať informované rozhodnutia ohľadom dojčenia;
- * Poučiť matku a jej rodinu o používaní cumlíkov a ich možného negatívneho vplyvu na laktáciu;
- * Dostatočne informovať matku a jej rodinu o význame výlučného dojčenia pre zdravie matky aj dieťaťa, ako aj o rizikách používania náhrad materského mlieka (umelej mliečnej výživy);
- * Poskytnúť matke informácie aj praktickú ukážku správneho manuálneho odstriekavania materského mlieka;
- * Poskytnúť informácie a správne postupy prevencie a riešenia bolestivého poranenia bradaviek;
- * Poskytnúť informácie a správne postupy prevencie a riešenia iniciálneho naliatia prsníkov, zablokovaných mliekovodov a mastitídy;
- * Poskytnúť informácie a správne postupy prevencie SIDS (Syndróm náhleho úmrtia dojčiat);
- * Poskytnúť informácie o metódach plánovaného rodičovstva vrátane metódy LAM (Metóda laktačnej amenorey) a ich vplyvu na laktáciu;
- * Pomôcť matke a jej rodine rozpoznať a vyrovnáť sa s peripartálnymi poruchami nálady (predpôrodná depresia, "baby blues", popôrodná depresia, úzkostné stavy a psychóza) a využiť možnosti pomoci v rámci komunity;
- * Poskytnúť informácie týkajúce sa vhodného stravovania v rodine;
- * V správnom čase poskytnúť informácie o odstavení dieťaťa, vrátane odporúčania starostlivosti o prsníky a správneho používania náhrad materského mlieka v súlade s odporúčaním WHO pre bezpečnú prípravu, skladovanie a manipuláciu s dojčenskou formulou v práškovej forme (WHO Guidelines for Safe Preparation, Storage and Handling of Powdered Infant Formula)
- * Vypočítať potrebný kalorický príjem dieťaťa a dennú potrebu tekutín;
- * Zhodnotiť tvorbu materského mlieka u matky a v prípade potreby poskytnúť informácie o postupoch vhodných na zvýšenie alebo zníženie produkcie mlieka;
- * S použitím rastových kriviek odporúčaných WHO vyhodnotiť rast dojčeného dieťaťa;
- * Poučiť matku o správaní dieťaťa; prejavoch hladu a vhodnom spôsobe kŕmenia.

Všeobecné zručnosti riešenia problémov

- * Vyhodnotiť potenciálne alebo existujúce faktory a výzvy, ktoré by mohli mať vplyv na matku a dosiahnutie jej cieľov ohľadom dojčenia;
- * Pomôcť matke vypracovať, vyhodnotiť a zaviesť do praxe prijateľný a dosiahnuteľný plán dojčenia, s využitím všetkých dostupných zdrojov;
- * Umožniť dojčenie dieťaťa s oslabením alebo telesným postihnutím;
- * Uvedomovať si jedinečnosť každej dojčiacej matky, jej dieťaťa a rôznych situácií, ktoré by mohli mať vplyv na dojčenie;
- * Poskytnúť matke poradenstvo včas a zredukovať tak výskyt možných problémov s dojčením zo strany matky alebo dieťaťa;
- * Vypracovať postupy na rozbehnutie a úspešné pokračovanie dojčenia v problematických situáciách.

Správne používanie pomôcok a techník pri dojčení

- * Kriticky vyhodnotiť indikácie, kontraindikácie a správne využitie prístrojov, pomôcok a techník, ktoré podporujú dojčenie alebo môžu mať naopak negatívny vplyv na pokračovanie dojčenia, vrátane alternatívnych spôsobov kŕmenia;
- * Kriticky vyhodnotiť a prakticky ukázať techniky a pomôcky na podporu dojčenia, s vedomím, že užitočnosť niektorých pomôcok uvedených na trhu nie je dostatočne vedecky podložená a ich používanie môže ďalšie dojčenie negatívne ovplyvniť;
- * Kriticky vyhodnotiť spôsob využitia pomôcok a techník na iniciáciu a/alebo udržanie laktácie a dojčenia za určitých okolností;
- * Poskytnúť matke informácie založené na dôkazoch ohľadom využívania rôznych pomôcok a techník pri dojčení.

Vypracovať, vyhodnotiť a uplatniť v praxi individualizovaný plán kŕmenia dieťaťa v spolupráci s matkou

- * Uplatnením princípov vzdelávania dospelých;
- * Zvolením vhodných učebných pomôcok;
- * Poskytnutím informácií o možnosti využitia asistencie pri dojčení v rámci komunity;
- * Poskytnutím informácií založených na dôkazoch ohľadom užívania liekov matkou, ktorá dojčí, voľno predajných aj liekov na lekárske predpis, ako aj požívania alkoholu, tabaku a pouličných drog, vrátane vysvetlenia ich možného vplyvu na tvorbu mlieka a bezpečnosť dieťaťa;
- * Poskytnutím informácií založených na dôkazoch o alternatívnej terapii počas laktácie a ich vplyve na dieťa a tvorbu materského mlieka;
- * Integráciou kultúrnych, psychosociálnych a výživových faktorov vo vzťahu k dojčeniu;
- * Poskytnutím adekvátnej podpory a povzbudenia matkám, aby úspešne dosiahli svoje ciele týkajúce sa dojčenia;
- * Efektívnym využitím poradenských a komunikačných zručností pri interakcii s klientmi a ďalšími poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti;
- * Využívaním princípov starostlivosti zameranej na rodinu a zachovaním vzťahu s klientom založeným na podpore a spolupráci;
- * Poskytnutím podpory matke, aby bola schopná na základe informácií založených na dôkazoch prijať rozhodnutia týkajúce sa jej aj jej dieťaťa;
- * Poskytnutím informácií a poradenstva spôsobom, ktorému je matka schopná ľahko porozumieť;
- * Vyhodnotením správneho porozumenia matky podaným informáciám a poradenstvu.

IBCLC konzultanti sú povinní úplne a pravdivo poskytovať informácie matke a/alebo zmluvnému pediatriovi, ako aj zdravotníckemu systému:

- * Zaznamenávaním všetkých relevantných informácií o poskytnutej starostlivosti, a v prípade potreby zachovaním záznamov počas doby stanovenej miestnou jurisdikciou.

IBCLC konzultanti sú povinní zachovávať dôveru klientov: certificants have the duty to preserve client confidence by:

- * Rešpektovaním súkromia, dôstojnosti a diskretnosti matiek a rodín.

IBCLC konzultanti sú povinní primerane pracovať a poskytovať starostlivosť:

- * Asistenciou rodinám pri rozhodovaní o kŕmení detí bez konfliktu záujmov a poskytnutím informácií založených na dôkazoch;
- * Poskytnutím následnej starostlivosti podľa potreby;
- * Podľa potreby odporúčaním návštevy ďalších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti alebo komunitných podporných centier;
- * V úlohe člena tímu zdravotníkov prispievať k poskytnutiu koordinovaných služieb pre ženy a rodiny;

- * Spoluprácou aj nezávislým pôsobením aj spoluprácou s ostatnými členmi tímu poskytujúceho zdravotnú starostlivosť;
- * IBCLC konzultanti sú povinní odoslať správu IBLCE v prípade uznania viny z akéhokoľvek trestného činu na základe jurisdikcie alebo trestného zákona krajiny, v ktorej vykonávajú svoju prax, alebo je sankcionovaný v rámci inej profesie;
- * Podat' hlásenie IBLCE, ak iný IBCLC konzultant nedodržiava princípy práce dané Rozsahom praxe.

Miesta na získanie odborných zručností

Odborné zručnosti je možné nadobudnúť v rozličnom pracovnom prostredí, vrátane nemocníc, zdravotných stredísk, komunitných zariadení a zariadení súkromnej praxe.